

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областна администрация
Пазарджик

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

ОБЛАСТНА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК
2021-2027 г.

ОДОБРЯВАМ:

/П/

Стефан Мирев
(Областен управител на област Пазарджик)

Съдържание

I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.....	2
II. НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.	3
III. НОРМАТИВНА РАМКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.	4
IV. ЦЕЛИ НА ОБЛАСТНАТА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ (ЕЕ) НА ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК.	4
V. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА/ПРОФИЛ НА ОБЛАСТТА.	5
V.1. Физико – географска характеристика и демография.	5
V.2. Енергетика и енергоснабдяване.	5
V.3. Газопреносна мрежа и газоснабдяване.	5
V.4. Възобновяеми енергийни източници.....	6
VI. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ.....	6

VI.1. Енергийно потребление на административната сграда на Областна администрация Пазарджик.	8
VII. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	9
VIII. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ	10
IX. ПРИМЕРНИ ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	13
X. ФИНАНСОВИ МЕХАНИЗМИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ И ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	14
X.1. Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС) 2015-2019 г.14	
X.2. Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.	14
X.3. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 г.....	15
X.4. Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.	15
X.5. Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”	15
X.6. Национален доверителен „Екофонд“ – Инвестиционна програма за климата.	16
X.7. Договори с гарантиран резултат (ЕСКО услуги).	16
XI. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ.	17
XII. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ.	17
XIII. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО.	18
XIV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	18
XV. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	18

I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.

Разработването на Програми за ЕЕ от органите на държавната власт и на местно самоуправление е регламентирано в чл.12, ал.2 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г. Във връзка с тези изисквания е необходимо да се изготвят планове и програми за енергийна ефективност, които съответстват на целите на:

Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.;

Национален план за действие по енергийна ефективност 2014-2020 г.;

Национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия 2015-2020 г.;

Национален план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради – държавна собственост, използвани от държавната администрация 2016-2020 г.;

Национална дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд 2016-2020 г.;

Програмите е необходимо да се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони по Закона за регионалното развитие и перспективите им за устойчиво икономическо развитие, като и разпоредбите на Закона за устройство на територията (ЗУТ) за съставяне на технически паспорти на строежите.

II. НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.

Националната задължителна цел, която България трябва да постигне, е 16% от общото крайно потребление на енергия в страната през 2020 г. да бъде от възобновяеми източници, като страната получава най-ниското допълнително увеличение (6,6%) спрямо останалите държави членки.

Тя трябва да бъде постигната чрез увеличаване на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници, на крайното потребление на енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане и на потреблението на енергия от възобновяеми източници в транспорта. От секторните цели единствено тази за потребление на възобновяеми източници в транспортния сектор е задължителна – 10% дял на енергия от възобновяеми източници в транспортното потребление до 2020 г.

Постигането на националната цел през 2020 г. зависи основно от постиженията в областта на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия, при транспортирането/разпределението на електрическа и топлинна енергия и при потреблението на електрическа енергия за собствените нужди на централите. Това е и причината политиката в областта на енергийната ефективност и тази за поощряване на възобновяемата енергия да бъдат тясно синхронизирани с оглед постигане на националните цели в двете направления при най-ниски разходи и с възможно най-висок положителен икономически резултат.

Тези цели се мотивират с многостранните ползи от енергоспестяването, а именно:

Ограничаване на климатичните промени – спестяването на енергия е възможно най-бързият и разходоефективен път за: постигане на националните стратегически цели за борба с климатичните промени, гарантиране на енергийната сигурност и постигане на устойчиво икономическо и социално развитие.

Конкурентноспособност, заетост и възстановяване на икономиката – спестяването на енергия ще направи нашата индустрия по-конкурентна и българските граждани по-благосъстоятелни.

Сигурност на енергоснабдяването – националната зависимост от внос на горива и енергия понастоящем е 47% и ще се увеличава. Това носи политически и икономически рискове. Енергийната ефективност е най-евтиният и ефективен начин за намаляване на тези рискове.

Борба с енергийната бедност – част от българските граждани имат затруднения с разходите си за потребена енергия, които представляват значителен дял от приходите им. Подпомагането на тези граждани да намалят енергийната си консумация по разходоефективен начин е най-подходящият начин за решаване на този проблем.

III. НОРМАТИВНА РАМКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.

НАРЕДБА за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица (ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г.)

НАРЕДБА № Е-РД-04-3 от 4.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им (ДВ, бр. 38 от 20.05.2016 г.)

НАРЕДБА № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради (Загл. изм. - ДВ, бр. 85 от 2009 г., бр. 27 от 2015 г., в сила от 15.07.2015 г.)

НАРЕДБА относно съдържанието, структурата, условията и реда за предоставяне на информацията, предвидена в правото на Европейския съюз в областта на енергетиката, на институции на Европейския съюз (Загл. изм. - ДВ, бр. 71 от 2011 г., в сила от 13.09.2011 г.)

НАРЕДБА № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите (обн., ДВ, бр. 10 от 5.02.2016 г.)

НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради (ДВ, бр. 10 от 5.02.2016 г.)

НАРЕДБА № Е-РД-04-05 от 8.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания (ДВ, бр. 81 от 14.10.2016 г.)

НАРЕДБА № Е-РД-04-2 от 19.04.2019 г. за условията и реда за извършване на оценка на енергийните спестявания, реализирани в резултат на изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност при производството, преноса и разпределението на енергия и за потвърждаването им (ДВ, бр. 40 от 17.05.2019 г.)

НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 14.03.2019 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1, условията и реда за изготвянето на оценка на енергийните спестявания, както и условията и реда за създаване, поддържане и ползване на базата данни по чл. 52 от Закона за енергийната ефективност (ДВ, бр. 26 от 29.03.2019 г.)

IV. ЦЕЛИ НА ОБЛАСТНАТА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК.

Активизиране на регионалната политика за ЕЕ на областно ниво, като се отчитат специфичните особености на региона.

Изпълнение на разпоредбите на Закона за енергийната ефективност, Закона за регионалното развитие и подзаконовите нормативни актове и документи.

Специфичните цели на програмата са:

Повишаване капацитета на Областна администрация и Общинските администрации за разработване на програми по ЕЕ.

Провеждане на информационни кампании в общността за необходимостта от предприемане на мерки за ЕЕ и възможностите за финансирането им.

Намаляване на енергопотреблението в различните сектори на икономиката.

Разработване на конкретни инвестиционни проекти за мерки по ЕЕ и осигуряване на финансирането им.

V. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА/ПРОФИЛ НА ОБЛАСТТА.

V.1. Физико – географска характеристика и демография.

Област Пазарджик е създадена с Указ № 1 от 1999 г. на Президента на Република България. Състои се от 12 общини – Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичово, Пазарджик, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча и Сърница с общо 120 населени места.

Разположена в централната част на южна България (Южен централен район) върху територия от 4458,0 км², представляваща 4% от общата площ на страната. По – голяма част от нея 56,07% представляват горски площи – 2.432 милиона декара., а 36 % , или 1.159 милиона декара, са земеделски земи.

Към 31 декември 2018 г. населението на област Пазарджик е 255 479 души, което представлява 3.6% от населението на България и нарежда областта на 7-мо място по брой на населението непосредствено след областите София (столица), Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Благоевград. В сравнение с 2017 г. населението на областта намалява с 2 486 души, или с 1.0%.

V.2. Енергетика и енергоснабдяване.

На територията на областта електроенергийната система е добре развита. Основните мощности са ВЕЦ, поради наличието на планински реки и язовири: „Батак—, „Беглика—, „Широка поляна—, „Доспат—, „Белмекен—, —Чаира— и др.

По-малките ВЕЦ нямат определяща роля в поддържането, баланса на електроенергийната система. Големите ВЕЦ и ПАВЕЦ се пускат в часовете на върхова консумация на електроенергия, когато се достига предела на мощностите на ТЕЦ и АЕЦ. ВЕЦ се характеризират с голяма маневреност и оперативност, бързина. Включването им в енергосистемата на страната става за около пет минути и без загуби /ТЕЦ се включва за 8-12 часа при големи загуби за пускане и спиране/. Мощността на големите ВЕЦ е съизмерима с тази на блоковете в ТЕЦ и АЕЦ. Голямото предимство на ПАВЕЦ е, че оползотворява излишната енергия на ТЕЦ и АЕЦ, като изпомпва води за съхранение в по- високите язовири.

В област Пазарджик са разположени два от най- мощните и големи хидроенергийни комплекса в страната. Това са каскада Белмекен-Сестримо-Чаира и каскада Батак. Хидроенергийната каскада Белмекен-Сестримо-Чаира е част от Националната електрическа компания. Централите се използват за покриване на върховите натоварвания, регулиране на параметрите и режимите на работа на електроенергийната система. Всички те са рехабилитирани, с модерно оборудване, с висока разполагаемост и със съвременни системи за управление. Заедно с ПАВЕЦ Чаира е оформен най-големият хидроенергиен комплекс в България с обща мощност 1600MW в генераторен режим и 892MW в помпен режим. Със своите крупни мощности комплексът гарантира висока сигурност, маневреност и икономичност на управлението на българската хидроенергийна система, които я правят надежден и предпочитан партньор за съвместна работа с електроенергийните системи на съседните балкански страни.

V.3. Газопреносна мрежа и газоснабдяване.

През територията на област Пазарджик преминава газопреносна мрежа за транзитен пренос с изграден газопровод с високо налягане с диаметър DN 1000. Изградени са газоразпределителни мрежи за част от общините на територията на областта.

В зависимост от териториалното им разпределение и възможностите за достъп до газопреносната мрежа, общините са разпределени в следните групи:

Общини извън обособени територии за газоснабдяване - към този момент на териториално развитие на газопреносната мрежа, тези общини нямат възможност за газоснабдяване. Четири общини от общо дванадесет попадат в тази категория

Общини, за които е получена лицензия за газоснабдяване, но без достъп до газопреносната мрежа (ГПМ) - единствената възможност за тези общини е да бъдат снабдявани с компресиран природен газ (КПГ), което се прилага на ограничени места. Три общини попадат в тази категория.

Общини с достъп до ГПМ – това е групата в най-благоприятно териториално разположение и тези общини обикновено вече имат изградена газоразпределителна мрежа. Пет общини попадат в тази категория. (Източник: ДКЕВР, газови дружества; обработка НЦТР).

Процесът на битова газификация у нас изостава, както в сравнение с другите европейски страни, така и по отношение заложените цели в Енергийната стратегия 2020 г. (3% газифицирани домакинства към 30.06.2018 г. при цел за 2020 г. - 30% с възможност за достъп).

За област Пазарджик към 30.06.2018 г. са газифицирани 2576 домакинства, което представлява 2.51%, тоест под средното за страната. Като цяло Южен централен район категорично заема последното място с най-малко газифицирани домакинства (1,27%), като тук в областта с най-висок показател (Пазарджик), газифицираните домакинства са едва 2,51%, а в три от областите - под 1%.

Основната причина е високата начална цена за инвестиция в газовата инсталация, непреодолима за голяма част от българските домакинства и вероятно недостатъчна осведоменост за по-ниските разходи като консумативи вече в процеса на потребление на природен газ. Тези сравнения са различни и относителни в зависимост от досега използваното гориво и тук се изисква много грижлива политика от страна на държавата да намери баланса между икономическите възможности на населението и по-глобалните екологични цели, респективно поетите национални ангажименти за намаление емисиите на CO₂. (Източник: ДКЕВР, газови дружества; обработка НЦТР).

V.4. Възобновяеми енергийни източници

В съответствие с поетите ангажименти за изпълнение на европейската стратегия „Енергетика 2020“, България вече е преизпълнила поставените национални цели за увеличаване използваемостта на Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Изграждането на различни видове електроцентрали от ВИ минава през своя „пик“ в средата на периода 2007-2013 г., когато изградените мощности нарастват почти 50%, а през периода 2013-2018 г. - малко над 2%, което се дължи и на променената по-късно държавна политика в това отношение.

За производството на алтернативна електрическа енергия в страната се използват водна, вятърна и слънчева енергия, в зависимост от специфичните природни условия за всеки район. Областта с най-много усвоени ВИ се оказва област Пазарджик, където се намират една четвърт от мощностите на ВИ за страната. Това се дължи на отдавна изградените у нас най-големи ВЕЦ (още преди ВЕИ да станат актуални на дневен ред), поради богатите водни ресурси на тази територия. Изгравени са и фотоволтаични паркове, както и инсталации за оползотворяване на биомаса. (Източник: АУЕР, обработка НЦТР)

VI. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Енергийното потребление в област Пазарджик не се различава от това в страната като цяло. Основните причини за високата енергоемкост на икономиката и битовия сектор са:

- амортизирани транспортни средства;
- наследена енергоинтензивна инфраструктура;
- морално остарели машини, съоръжения и технологии;
- остарял и неподдържан сграден фонд;
- неблагоприятен енергиен баланс на домакинствата;
- недостиг на финансови средства за придобиване на енергоспестяващи уреди;
- недобро познаване на финансовите инструменти за реализация на инвестиционни проекти за енергийна ефективност;
- липса на централна топлофикация в населените места на областта;
- недостатъчна осведоменост на потребителите за съществуващи нови технологии и възможностите за намаляване на консумацията;

липса на достатъчни и добре подготвени експертни кадри в администрациите по управление на общински, обществени, образователни и здравни обекти за въвеждане на мерки за постигане на енергийна ефективност;

липса на координирани действия между институциите;

затруднен достъп до инвестиции по проектите за енергийна ефективност и ограничени възможности на общините за собствени разходи;

липса на целеви финансов ресурс;

липса на практика за наблюдение и анализ ефективността на енергийните системи;

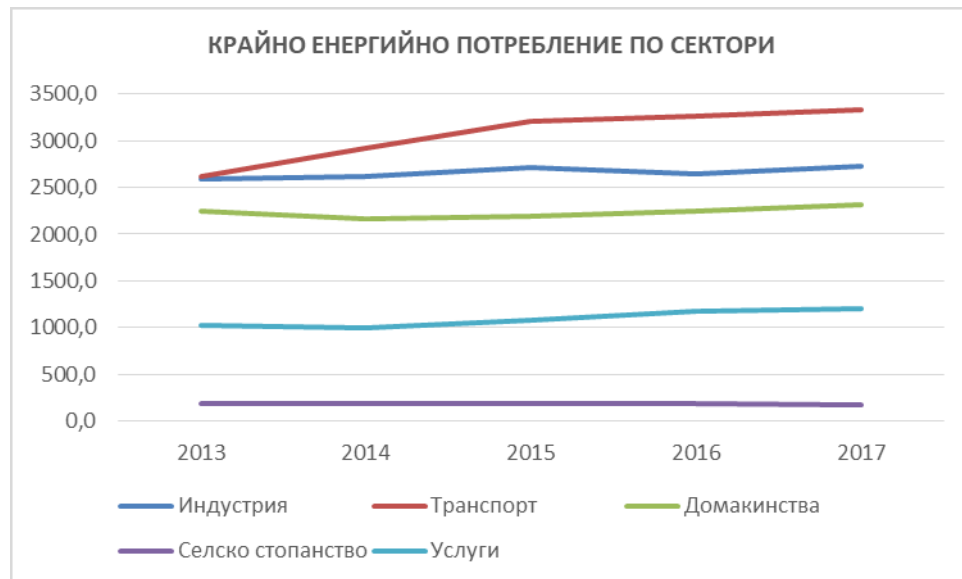
липса на стимули за ограничаване на енергопотреблението;

липса на публично-частно партньорство в сектора.

КРАЙНО ЕНЕРГИЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ ПО СЕКТОРИ В РЪБЛГАРИЯ

Хил. т
н.е.

Сектори	2013	2014	2015	2016	2017
Индустрия	2585,9	2620,3	2713,3	2641,5	2721,3
Транспорт	2620,3	2916,5	3211,6	3267,0	3325,2
Домакинства	2241,0	2165,0	2192,9	2252,1	2318,7
Селско стопанство	192,9	190,3	185,6	185,1	173,2
Услуги	1029,6	991,9	1086,0	1171,7	1199,5

Данни от Национален статистически институт (НСИ)

VI.1. Енергийно потребление на административната сграда на Областна администрация Пазарджик.

Сградата на Областна администрация Пазарджик е с обществена значимост. Същата е ситуирана в идеалния център на гр.Пазарджик и е част от архитектурен комплекс, който включва следните сгради:

- сградата на Община Пазарджик;
- сграда, която е идентична със сградата на Областна администрация, в която се помещава териториалната организация на Научно-техническите съюзи, Службата по „Геодезия, картография и кадастър“ и други офиси;
- сграда свързана с общината, в която се помещава концертна зала “Маестро Георги Атанасов”.

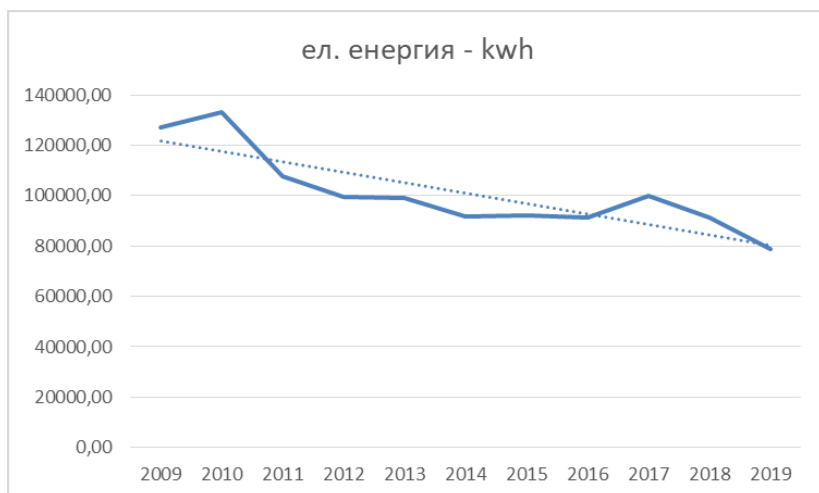
Построена е през 1982 г. Застроена площ: 300 кв.м, Разгъната площ: 1900 кв.м, Етажност: 5 (пет), Брой стаи: 28 (двадесет и осем), Брой бани и тоалетни: 10 (десет), Други обслужващи помещения: стълбище, фойета, асансьор, коридори на всеки етаж.

През изминалите години на сградата са правени вътрешни ремонти и освежаване. Сменена е старата дограма с алуминиева, но не е поставяна външна топлоизолация на сградата. Западната фасада на сградата беше санирана, като светлата централна част на фасадата беше направена със стъклена рамка, а северната част (стълбище) беше топлоизолирана. В следствие силни ветрове на 18.03.2009 г. фасадното топлоизолиращо покритие на сградата беше изкъртено в горната лява част. Частично на място е останало дюбелирането, но се разкъсва стиродура и останалата част увисва на армиращата мрежа. С цел обезопасяването и предотвратяването на инциденти застрашаващи живота и здравето на минувачите с помощта на ТД “Гражданска защита – Пазарджик” е свалена и останалата част от компрометираната изолация на западната фасада.

Сградата не притежава сертификат за енергийни характеристики, съответно не е извършвано обследване за енергийна ефективност. На основание чл. 12, ал. 4 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) като второстепенен разпоредител на бюджетни средства сме заявявали необходимите суми пред Министерски съвет(МС), но целево не са ни предоставяни. В рамките на предоставените ни средства за капиталови разходи сме реализирали мерки за енергийна ефективност.(подмяна на дограма, енергоефективно осветление, закупуване на енергоефективна уреди за климатизация и др.). През 2009 г. сме кандидаствали по проект „Красива България“, като за целта е изготвен технически проект по част: „Топлосъхранение и икономия на енергия в сгради“. За съжаление проектът не бе финансиран.

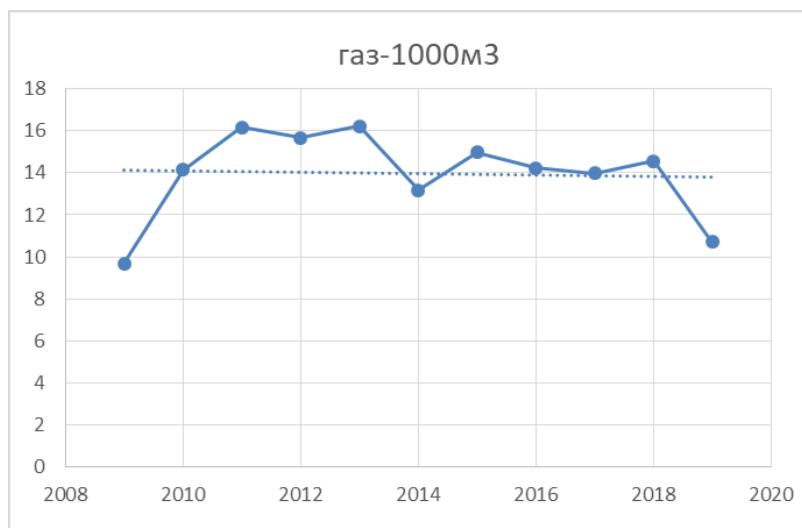
Потребление на електрическа енергия за период 2009-2019 г.

година	ел. енергия - kwh
2009	127350,00
2010	133170,00
2011	107893,00
2012	99397,00
2013	99215,00
2014	91962,66
2015	92234,40
2016	91215,87
2017	99980,37
2018	91284,06
2019	78874,82

Потребление на природен газ за период 2009-2019 г.

година	газ-1000м3
2009	9,671
2010	14,136
2011	16,181
2012	15,679
2013	16,219
2014	13,17
2015	14,98
2016	14,23
2017	13,98
2018	14,56
2019	10,72

Видно от представените данни, консумацията на електрическа енергия бележи устойчива тенденция на намаляване на енергопотреблението. Потреблението на газ средно за периода е устойчиво. Флуктуацията по години се дължи на субективни фактори, по-студени или по-топли зими от нормалното, ремонти на газовият котел, промяна на методиката за заявяване на необходимите количества газ.

VII. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Стратегическа цел 1: Оптимизиране на енергопотреблението чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност. Целта ще се осъществи чрез намаляване на разходите за горива и енергия в бита, обединяване и координиране действията по енергоспестяване в обществен сектор – обществени сгради, сгради на образованието и здравеопазването, административни сгради общинска и държавна собственост.

Стратегическа цел 2: Намаляване на относителното енергийно потребление за производството на единица продукция от предприятията в област Пазарджик и повишаване на конкурентноспособността на произведената продукция, в сферата на индустрията, селското стопанство, услугите и транспорта и технологично обновление на промишлеността.

Стратегическа цел 3: Изграждане на нова и разширяване на съществуващата енергийна инфраструктура. Тази стратегическа цел е насочена към модернизацията на енергийната инфраструктура.

Стратегическа цел 4: Намаляване на замърсяването на околната среда и подобряване на екологичната обстановка – важно да се спомене тук е Протоколът от Киото, ратифициран през 2002г. С подписването му страната ни се задължава да намали с 8% равнището на парниковите газове за периода 2008-2012г. Една от стратегическите цели на Областната стратегия е опазване и подобряване състоянието на околната среда, в съответствие с европейските стандарти и подкрепа на мерки на международно ниво за преодоляване на регионални и глобални екологични проблеми.

Стратегическа цел 5: Повишаване жизнения стандарт на населението.

Реализирането на всичките стратегически цели ще доведе и до повишаване на качеството на живот на населението.

Постигането на тези цели може да се осъществи чрез:

Разработване на Областен план за действие за постигане целите на програмата;
Разработване на проекти за енергийна ефективност;
Обединяване и координиране на действията по енергоспестяване в обществения сектор;
Създаване на предпоставки за влагане на инвестиции и финансиране на мерки, свързани с ефективното енергопотребление и използването на възобновяеми енергийни източници;
Реализиране на публично – частни партньорства;
Провеждане на мероприятия за популяризиране на мерките за енергийна ефективност и промяна в енергийното поведение на различните групи потребители.

VIII. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

БИТОВ СЕКТОР

Мярка 1.Обновяване на жилищните сгради.

Мярката е насочена към приоритетно саниране на едропанелните и другите многофамилни жилищни сгради, чрез осигуряване на финансови поощрения за обновяване на сградите (подмяна на дограма – намаляване значително инфилтрацията и осигуряване на добра плътност с висококачествени профили и уплътнения на прозорците). Повишаване на топлинната изолация на стени, покриви, тавани и подове. Използване на нови енергоспестяващи строителни материали за изолация, градоустройствено модернизиране на жилищните комплекси.Обновяване на уредите за отчитане на ел. енергията и мрежата за разпределение и снабдяване с енергия. Подобряване на енергийните характеристики на съществуващия жилищен фонд чрез обновяване, което ще доведе до намаляване на топлинните загуби, повишаване експлоатационните качества на жилищата и постигане на комфорт на обитаване. Внедряване на високоефективни материали и технологии при ново строителство и при обновяване на съществуващи сгради. Реализирани мерки са посочени в раздел **Финансови механизми за стимулиране на мерки за повишаване на енергийната ефективност.**

Мярка 2. Енергоефективно осветление.

Мярката е насочена към модернизиране на осветлението без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението /използване на енергоспестяващи и компактни лед лампи, комбинирано осветление и др.

Мярка 3. Стандарти за минимална ефективност на електрическите уреди, отоплителните системи и енергийни характеристики на сградите.

Мярката е насочена към закупуване на енергийноефективни уреди чрез хармонизиране на стандартите за домакински уреди и етиктиране относно разход на енергия. Създаване на информационна среда при закупуване и избор на енергоефективно оборудване и уреди. Информацията за енергийната консумация мотивира избора на потребителите при закупуване не само на база цена на уреда, но и на база енергиен разход по време на експлоатация (задължаване на производителите, вносителите и търговците за осигуряване и поставяне на етикети на битовите уреди). Осигуряване на възможности за техникo – икономически оправдан избор на енергоносители и отоплителни съоръжения за битови сгради. Внедряване на високоефективни съоръжения и автоматизирани системи за управление. Подмяна на съществуващите отоплителни уреди, с по – ефективни такива.Енергийна паспортизация на сградите при нов строеж, реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, в съответствие с техническите изисквания и методите за определяне на потребената топлина за отопление.

Мярка 4. Енергоефективно ново строителство и сградни инсталации.

Мярката е насочена към стимулиране на енергоефективно ново строителство и сградни инсталации.Сградният сектор е отговорен за около 40% от общото енергийно потребление, а най-голяма част от това потребление е за поддържането на подходящ вътрешен климат чрез отопление, охлаждане и вентилация. Изчислено е, че около една трета от това енергийно потребление може да бъде елиминирано чрез ползването на вече съществуващи иновативни технологии с бързо възвръщане на вложените средства. Този потенциал за спестяване може да

бъде постигнат с интегрирано оптимизиране на сградната архитектура, топлинна изолация и различни ефективни ОВК системи – енергоефективни отоплителни и охладителни инсталации; рекуперативни вентилационни системи; системи, позволяващи интегрирането на ВЕИ в сградите; термостати за контрол на температурата в помещението; интелигентни системи за следене ползването на електроенергия и др. Тези системи следва да намерят отражение още при проектиране на нови сгради и инсталации за тях.

Мярка 5. Саниране на сгради – държавна или общинска собственост.

Мярката е насочена към обновяване на сградите: подмяна на дограмата – намаляване значително инфилтрацията и осигуряване на добра плътност с висококачествени профили и уплътнения на прозорците; повишаване на топлинната изолация на стени, покриви, тавани и подове; използване на нови енергоспестяващи строителни материали за изолация, подмяна на съществуващи отоплителни уреди с по – ефективни такива; реализиране на публично – частно партньорство при обновяване на сградите. Необходимо е да се предприеме и сертифицирането на нови сгради, държавна или общинска собственост. Реализирани мерки са посочени в раздел **Финансови механизми за стимулиране на мерки за повишаване на енергийната ефективност.**

Мярка 6. Газификация.

Мярката е насочена към изграждане на газопреносна и газификационна мрежа, обслужваща битови, стопански и обществени абонати и функционираща в населените места, в съседство с газопреносната мрежа.

ПРОМИШЛЕН СЕКТОР

Мярка 1. Обследване за енергийна ефективност на индустриалните предприятия и изграждане на система за наблюдение и контрол на енергоемкостта в сектора.

Мярката е насочена към обследване на водещите за областта предприятия, за намаляване на енергийната интензивност. Повишаване на конкурентоспособността на предприятията в резултат на обследването. Мярката е насочена и към изграждане на системи за оценка и управление на осветлението, системи за управление на вентилационни и климатични агрегати, системи за контрол на произведената продукция и др.

Мярка 2. Енергоефективно технологично обновяване на предприятията.

Мярката е насочена към енергоспестяване по технологични агрегати и съоръжения, електродвигатели, трансформатори и осветителни инсталации. Подмяна на технологично оборудване, смяна на горивна база (от въглища/нефт на газ), когенерация (смесеното производство на електрическа и топлинна енергия). Оползотворяване на отпадъчна топлина, оптимизация на процеси, реконструкция на енергийната инфраструктура използване на алтернативни възобновяеми източници. Стимулиране на въвеждане на иновации в предприятията, в областта на енергийната ефективност.

ТРАНСПОРТ

Мярка 1. Подобряване на инфраструктурата и поддържане на съществуващата.

Мярката е насочена към подобряване на инфраструктурата и поддържане на съществуващата, с цел намаляване на времето за пътуване и съответно консумацията на горива и енергия. Увеличаване дела на обществения транспорт и автомобилите ползващи, природен газ за енергиен носител. Възстановяване на градския транспорт.

Мярка 2. Подобряване на организацията на движение в населените места.

Мярката е насочена към подобряване на организацията на движение в населените места с цел намаляване консумацията на горива.

Мярка 3. Технически прегледи на превозните средства.

Мярката е насочена към проверка на техническото състояние на основните системи на автомобилите и на допустимите емисии на въглероден оксид и дим в изгорелите газове.

СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Мярка 1. Обновяване на селскостопански сгради.

Мярката е насочена към подобряване на топлинната изолация на сградите. Подобряване ефективността на отоплението в селскостопанските сгради и използване на енергоспестяващо осветление.

Мярка 2. Модернизиране на селските стопанства.

Мярката е насочена към опазване на околната среда, чрез намаляване на вредните емисии и отпадъци. Подобряване на ефективността на използваните ресурси, подмяна на селскостопанският парк. Въвеждане на иновативни технологии в селското стопанство.

Мярка 3. Използване на възобновяеми енергийни източници.

Мярката е насочена към производство на биогорива от биомаса и производство на енергия от възобновяеми източници.

ХОРИЗОНТАЛНИ МЕРКИ

Мярка 1. Информирание на заинтересованите страни.

Енергийната ефективност засяга всички човешки дейности и подобряването и трябва да се отрази положително на производителността на труда и качеството на живот на хората. Мярката е насочена към информиране на гражданите и бизнеса за възможностите и мерките за подобряване на енергийната ефективност и разпространение на добри практики; Търсене на инвестиции за енергийно ефективни мерки и проекти. Провеждане на регулярни заседания на Областния съвет по енергийна ефективност. Организиране на кръгли маси за разясняване на прилагането на законодателството в областта на енергийната ефективност.

Мярка 2. Повишаване на енергийната ефективност на областно, общинско и национално ниво.

Мярката е насочена към по-добра координация между действията на министерства, държавни ведомства, областни и общински администрации за изпълнение на държавната политика по енергийна ефективност; Разработване на областни и общински планове по енергийна ефективност.

На територията на област Пазарджик са реализирани следните проекти от Регионална енергийна агенция Пазарджик (РЕАП) със съдействието на Областна администрация;

ASTWOOD

Стратегия за устойчиво използване на отпадъци от дървен материал за енергийни цели и прилагането и като основа за законодателни мерки на регионално ниво.

INTERACTION

Прилагане на енергоефективни мерки в товарния транспорт с цел намаляване на разходите за енергия и вредните емисии.

BIONIC

Създаване на мрежи за разпространение на биогорива в рамките на общността.

NIMSEC

Нов интегриран модел на устойчива енергийна общност.

Смяна на на течното гориво за отопление в Община Панагюрище
Намаляване на CO2 емисиите на регионално ниво.

PINE

Насърчаване на енергийната ефективност в малките и средни предприятия.

SUM

Устойчива градска мобилност.

EPLACE

Създаване на интелигентна "зелена" публична платформа за пестене на енергия чрез стационарни контролни точки.

GeoSEE

Иновационни приложения на нискотемпературните геотермални източници в Югоизточна Европа.

FIESTA

Интелигентно семейно енергоспестяване чрез целенасочени действия.

IX. ПРИМЕРНИ ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Инвестиционно намерение

Това включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му и др. Тези проучвания следва да изяснят и положението по редица маркетингови, технологически и други въпроси.

Предварително проучване

Необходимо е да се направи предварително (т. нар. предпроектно) проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление - състояние на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години и др.

Инвестиционен проект

Разработване на инвестиционен проект е необходимо в някои случаи поради спецификата и обема на предвидените дейности – например, подмяна на отоплителната инсталация, подмяна на котел на твърдо гориво с котел на природен газ , саниране на сграден фонд с промяна в конструкцията и др.

Подготовка и изпълнение на строителството

Това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително – монтажни дейности за постигане на поставената цел.

Мониторинг

За установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършват ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

Х. ФИНАНСОВИ МЕХАНИЗМИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ И ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.

Х.1. Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС) 2015-2019 г.

Насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради с основна цел - чрез изпълнение на мерки за ЕЕ да се осигурят по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда.

Дейностите по Програмата се осъществяват в рамките на 265 общини. Безвъзмездна финансова помощ до 100 % могат да получават сдружения на собствениците, регистрирани по ЗУЕС, в допустимите за финансиране сгради.

Допустими са всички многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ: ЕПЖС (едропанелно жилищно строителство); ППП (пакетно повдигани плочи); ЕПК (едроплощен кофраж); пълзящ кофраж и разновидностите им, с минимум 36 самостоятелни обекта с жилищно предназначение.

От 2016 г. са допустими и многофамилни жилищни сгради строени по индустриален способ: ЕПЖС; ППП; ЕПК; пълзящ кофраж и разновидностите им – на 3 или повече етажа, от минимум 6 самостоятелни обекта с жилищно предназначение до 36 самостоятелни обекта с жилищно предназначение;

многофамилни жилищни сгради (масивни сгради), проектирани преди април 1999 г., на 3 или повече етажа с 6 или повече самостоятелни обекта с жилищно предназначение.

Горепосочените сгради са допустими за финансиране само в случаите, когато попадат извън обхвата на проектните предложения на общините по ОПРР 2014-2020 г.

На територията на област Пазарджик по НПЕЕМЖС за периода бяха санирани 69 сгради с обща разгъната застроена площ (РЗП) 339 852 кв. м. на обща стойност 62 126 786 лв.

След промените в условията за кандидатстване постъпиха значителен брой заявления от сдружения на собствениците, регистрирани по ЗУЕС, като 194 от тях са одобрени за финансиране и са в регистъра на Българска банка за развитие (ББР) за евентуално сключване на договори за финансиране при бъдещо наличие на финансов ресурс.

Х.2. Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Съфинансирана е от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Осъществяването на проекти по ЕЕ и за основно обновяване на съществуващи сгради попада в инвестиционен приоритет „Предоставяне на подкрепа за енергийната ефективност, за интелигентното енергийно управление и за използването на възобновяема енергия в публичната инфраструктура, включително в обществените сгради и в жилищния сектор— в рамките на следните приоритетни оси:

Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие;

Приоритетна ос 2: Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони.

Бенефициенти са:

градски органи (общини);

организации, прилагащи финансовите инструменти;

собственици на жилища – за еднофамилни жилищни сгради;

сдружения на собственици на жилища – за многофамилни жилищни сгради;

държавни институции – за административни сгради на държавната администрация;

висши училища и юридически лица, които управляват студентски общежития – за студентски общежития.

На територията на област Пазарджик по програмата бяха санирани 33 сгради с инвестиции на обща стойност 45 183 663 лв.

Х.3. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г.

Съфинансирана от Европейския съюз чрез ЕФРР. Осъществяването на проекти по ЕЕ по тази програма попада в инвестиционен приоритет 3.1 "Енергийни технологии и енергийна ефективност" в рамките на приоритетна ос 3: „Енергийна и ресурсна ефективност— в съответствие с тематична цел 4 „Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори—. Специфична цел на тази приоритетна ос е намаляването на енергийната интензивност на икономиката. Подкрепата в рамките на инвестиционния приоритет ще бъде съсредоточена в индикативна група дейности за повишаване на ЕЕ в предприятията.

Бенефициенти са съществуващите предприятия на територията на страната, извън секторите на търговия и услуги.

На територията на област Пазарджик по програмата са финасирани 32 проекта с инвестиции на обща стойност 24 483 190 лв.

Х.4. Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Финансирана е от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Една от основните цели на Програмата е насочена към опазване на екосистемите, осигуряване на устойчиво управление и използване на природните ресурси, предотвратяване и адаптиране към климатичните промени. В рамките на тази цел са програмирани интервенции по Приоритет 5 „Насърчаване на ефективното използване на ресурсите и подпомагане на прехода към нисковъглеродна и устойчива на климата икономика в земеделието, хранително-вкусовата промишленост и горското стопанство". По този приоритет ПРСР включва мерки, които адресират целите и приоритетите, поставени от Третия НПДИК 2013-2020 г. за секторите селско стопанство, земеползване и горско стопанство и промишленост. Планирани са интервенции в следните приоритетни области:

Приоритетна област 5Б „Повишаване на ефективността при потреблението на енергия в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост—, като се цели въвеждането на енергоспестяващи технологии, на стойност 217 млн. евро, при производството и преработката на селскостопанска продукция и предлагането ѝ на пазара. За целта е отделен бюджет от 123 млн. евро, или 4,2 % от общия бюджет на програмата.

Приоритетна област 5В „Улесняване на доставките и използването на ВИ на енергия, на странични продукти, отпадъци и остатъци, и други нехранителни суровини за целите на биоикономиката— е насочена към инвестирането на 150 млн. евро в мерки за производство на енергия от ВИ за собствено потребление от преработка на вторични продукти, отпадъци, остатъци и други суровини в биоенергия. Отделеният бюджет е 115,2 млн. евро, или 4 % от общия бюджет на програмата.

Х.5. Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”

ФЕЕВИ е създаден чрез Закона за енергийна ефективност от 2004 г. като юридическо лице – независимо от държавните институции. Фондът осъществява своята дейност съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност, Закона за енергията от възобновяеми източници и споразуменията с донорите си и не е част от консолидирания държавен бюджет. ФЕЕВИ е първоначално капитализиран изцяло с грантови средства, а основни негови донори са Глобалният екологичен фонд на ООН, чрез Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) – с 10 млн. щатски долара, Правителството на Австрия – с 1,5 млн. евро, Правителството на България – с 3 млн. лева и частни български спонсори. ФЕЕВИ е структуриран е като самофинансиращ се търговски механизъм (револвиращ фонд) и съсредоточава усилията си върху подпомагане идентифицирането, разработването и финансирането на осъществими проекти за подобряване на ЕЕ, водещи до намаляване на емисиите от ПГ в атмосферата, допринасяйки за поощряване развитието на работещ пазар на ЕЕ в България.

Фондът изпълнява функциите на финансираща институция за възмездно предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на безвъзмездни консултации. ФЕЕВИ оказва съдействие

на българските фирми, общини и частни лица в осъществяването на инвестиционни проекти за ЕЕ, при условие че те отговарят на основните критерии за финансиране.

Всички проекти за ЕЕ, одобрени и подпомагани от ФЕЕВИ, трябва да отговарят на следните изисквания:

- Проектът трябва да внедрява утвърдена технология;
- Стойността на проекта трябва да бъде между 30 хил. лв. и 3 млн. лв.;
- Дяловото участие на кредитополучателя трябва да е не по-малко от 10%;
- Срокът на изплащане на кредита да бъде до 7 години.

Основен принцип в управлението на ФЕЕВИ е публично-частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от българското Правителство.

Към 31 декември 2016 г. Фондът е финансирал 218 инвестиционни проекта на обща стойност 99,9 млн. лв., при което общият размер на предоставеното от фонда финансиране възлиза на 57 млн. лв.

Х.6. Национален доверителен „Екофонд“ – Инвестиционна програма за климата.

Националният доверителен „Екофонд“ е основан през октомври 1995 г. Фондът управлява средства, предоставени целево от държавния бюджет, включително по силата на суапови сделки за замяна на —Дълг срещу околна среда и —Дълг срещу природа, от международната търговия с предписани емисионни единици за ПГ, от продажба на квоти за емисии на ПГ за авиационни дейности, както и от правителства и международни финансови институции и други дарители, предназначени за опазване на околната среда в РБългария.

Средствата от Фонда се разходват за екологични проекти и дейности в съответствие с условията на дарителите и с приоритетите на националните екологични стратегии и програми. Фондът допринася за изпълнение на политиката на българското правителство и поетите от страната международни ангажменти в областта на опазване на околната среда.

Наред с изпълнението на схемата за насърчаване използването на електрически автомобили за 2017 г., НДЕФ стартира изпълнението на пилотни проекти за подобряване на ЕЕ чрез комбиниране на грант с други източници на финансиране. Чрез комбинирано финансиране ще се изпълняват проекти за няколко типа обекти - за улично осветление, лечебни заведения и големи държавни и общински обекти.

Инвестиционната програма за климата е най-новата програма на НДЕФ с принос към ограничаване изменението на климата. Тя е своеобразно продължение на Националната схема за зелени инвестиции. Целта на Програмата е да поощрява инициативи, водещи до ограничаване изменението на климата – намаляване емисиите на ПГ в атмосферата. Ще бъдат финансирани проекти, свързани с повишаване на ЕЕ в сгради и други обекти публична държавна или публична общинска собственост. Бенефициенти по тези проекти могат да бъдат: публични институции, регистрираните вероизповедания, лица, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, както и други юридически лица, създадени за задоволяване на обществени интереси (научни организации, културни институти, читалища, професионални камари и др.).

Х.7. Договори с гарантиран резултат (ЕСКО услуги).

ЕСКО компаниите са бизнес модел, който се развива в България от няколко години. Като цяло той е заимстван от опита на някои развити европейски страни, САЩ и Канада в областта на енергийната ефективност (ЕЕ). ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи услуги. Основната им дейност е свързана с разработването на пълен инженеринг за намаляване на енергопотреблението. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване. За клиента остава единствено задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него преди внедряването на енергоефективните мерки. За да се изпълни тази услуга, между възложителя и изпълнителя се сключва специфичен договор, наречен ЕСКО

договор - договор с гарантиран резултат. Договорът с гарантиран резултат е специфичен търговски договор, който е застъпен и в раздел II на Закона за енергийната ефективност.

XI. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ.

Наблюдението на изпълнението на Областния план за енергийна ефективност се извършва от Агенцията за устойчиво енергийно развитие, специализирана структура сформирана по силата на Закона за енергийната ефективност за осъществяване на взаимодействие с органите на държавната власти и местно самоуправление при изпълнение на мерките за енергийна ефективност. Тя ежегодно събира и обобщава информация за изпълнението на плановете за енергийна ефективност. Областният съвет по енергийна ефективност е другия орган, който със своя консултативен характер ще акцентира върху оценяването на конкретното изпълнение и даването на препоръки и насоки за работа при изпълнението на Областния план за енергийна ефективност.

С цел улесняване на процеса на наблюдение и оценка до Областният съвет по енергийна ефективност ще трябва да достига следната информация:

Оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация – активна роля в този процес ще играят всички обществени и частни организации, планирали и реализирали мерки по енергийна ефективност в област Пазарджик. Периодично същите ще представят наличната информация на определеният за това експерт в Областна администрация;

Резултати от изпълнението и ефектите от плановете по ЕЕ в областта и в общините на област Пазарджик. Този вид информация ще бъде предоставяна на съветите по енергийна ефективност след изготвянето на отчети за изпълнението на съответните планове програми. Тя ще бъде водеща при определянето на бъдещата политика по енергийна ефективност в област Пазарджик.

С цел наблюдението и контрола на изпълнението на изпълнението на Плана за енергийна ефективност са определени следните индикатори:

- бр. обновени жилищни сгради;
- бр. обследвани сгради;
- бр. обновени сгради – държавна и общинска собственост;
- бр. подменени осветителни тела с енергоспестяващи;
- извършени реконструкции на улично осветление;
- спестени горива – тон/год.;
- подменени отоплителни инсталации;
- оптимизирани промишлени мощности;
- спестена ел. Енергия – kWh/год.;
- въведени в експлоатация възобновяеми енергийни източници;
- спестени емисии т/год.;

XII. ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ.

При осъществяване на текущ контрол по изпълнението на целите и мерките на Областния план за енергийна ефективност съществено значение има процеса на оценяване. Оценките са структуроопределящ елемент на изпълнение на програмния документ и ориентир за правилността на провежданата политика по енергийна ефективност. За Областния план по енергийна ефективност, в зависимост от времевия хоризонт (2010-2020г.), се формират междинна оценка и последваща оценка.

Междинната оценка следва да се извършва в средата на периода на действие на областния план за енергийна ефективност. В рамките на тази оценка следва да се оценят обобщените

резултати от изпълнението му, като се прави и преглед на степента на достигане на формулираните цели и мерки и се отчетат възникналите положителни или отрицателни отклонения. Оценката следва да се извърши с конкретен анализ, въз основа на който да се предвиди съответната реакция. Това реално може да послужи и като начало на евентуално усъвършенстване и актуализация на плана.

Последващата оценка, която следва да се извърши една година след приключване на срока на действие на плана, трябва да съдържа:

Оценка на ефективността и ефикасността на използваните мерки, инструменти и ресурси за изпълнението на плана;

Оценка на общото въздействие върху икономиката и околната среда в област Пазарджик;

Анализ на факторите при изпълнение на Областния план по енергийна ефективност;

Изводи, относно същността и начина на прилагане на областния план за енергийна ефективност, както и на резултатите от осъществяваните мерки.

Оценката може да се осъществява от експертите на областна администрация, но е възможно тя да се извършва от независим експерт.

Наблюдението и оценката трябва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат настъпващите промени, в резултат на интервенциите).

XIII. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО.

В съответствие с чл. 12, ал. 5 от Закона за енергийна ефективност органите на държавната власт ежегодно изпращат отчет до изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие, съгласно утвърдения от него образец и указания за изготвянето му, които са неразделна част от настоящата областна програма за енергийна ефективност.

XIV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализирането на националната политика по енергийна ефективност, транспонирана в Закона за енергийната ефективност, е приоритет, който ще окаже значително въздействие върху конкурентоспособността на българската икономика и опазването на околната среда, а в частност и в област Пазарджик, чрез реализиране на областната програма по енергийна ефективност.

Въвеждането на енергийно ефективни технологии в производството ще понижи енергийните разходи и ще осигури по-голям дял на независимост на страната ни от външни енергийни доставки. Важен резултат ще бъде и количеството спестени емисии на парникови газове, което ще се отрази положително върху околната среда и опазването на почвите и водите. Подобряването на показателите на околната среда е свързано с поетите задължения на Република България относно Рамковата конвенция на ООН по Изменение на климата и Протокола от Киото за намаляване на емисиите на парникови газове.

XV. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. База данни за сгради държавна и общинска собственост с РЗП на 250 м2. – файл (сгради държавна и общинска собственост с РЗП на 250 м2.xls)
2. Енергийно потребление на административната сграда на Областна администрация Пазарджик – файл (ОА-потребление ел. енергия-газ.xlsx).
3. Бенефициенти по оперативни програми с мерки по Енергийна ефективност – файл(ЕЕ-Бенефициенти по оперативни програми.xlsx).
4. Обобщена справка за област Пазарджик по НПЕЕМЖС 2015-2018 г. – файл (област Пазарджик-НПЕЕМЖС 2015-2018.xlsx).
5. Подробна справка за област Пазарджик по НПЕЕМЖС 2015-2018 г. – файл (Подробна-област Пазарджик-НПЕЕМЖС 2015-2018.xlsx).
6. Списък на отоплявани и/или охлаждащи сгради – държавна собственост, използвани от държавната администрация – приложени мерки за Енергийна ефективност в административната сграда на Областна администрация Пазарджик – файл (ОА-мерки ЕЕ-2019.xlsx).

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ

- *Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.*
- *Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г.*
- *Социално – икономически анализ на районите в Република България.*
- *Областна стратегия за развитие на област Пазарджик 2014 – 2020 г.*
- *Данни от Национален статистически институт.*
- *Информация от Агенцията за устойчиво енергийно развитие.*
- *Данни от Регионална енергийна агенция Пазарджик (РЕАП). <https://reap-bg.eu/>*